05/05/2019

Γιατί η Κυριακή του Θωμά λέγεται και Αντίπασχα;

/ Ορθόδοξες Προβολές

Η Κυριακή του Θωμά ονομάζεται και Κυριακή του Αντίπασχα (Pascha clausum, στα λατινικά), επειδή είναι η εορτή της αποδόσεως της ημέρας του Πάσχα. «Απόδοσις» στην εκκλησιαστική γλώσσα σημαίνει την ολοκλήρωση μιας μεγάλης εορτής που ξεκίνησε πριν από οκτώ ημέρες. Είναι συνήθεια που παρέλαβαν οι Χριστιανοί από τους Ιουδαίους. Τα παλαιότερα χρόνια ονομαζόταν Κυριακή εν λευκοίς (Dominica in albis, στα λατινικά), επειδή οι νεοφώτιστοι έβγαζαν τα λευκά ενδύματα που φορούσαν το Μεγάλο Σάββατο και γίνονταν δεκτοί στο σώμα της Εκκλησίας.

Ποιος ήταν ο απόστολος Θωμάς

Ήταν από τους ένθερμους και αφοσιωμένους μαθητές, πρόθυμος και υπηρέτης πιστός. Αγάπησε πολύ τον Κύριο, κι όταν οι Ιουδαίοι ήθελαν να τον θανατώσουν, ο Θωμάς έλεγε στους άλλους μαθητές «Ας πάμε κι εμείς να πεθάνουμε μαζί Του.

Είναι καλύτερα να σταυρωθούμε με το Δεσπότη, παρά να ζούμε χωρίς Αυτόν».

Στο Ευαγγέλιο του Ιωάννη (14, 4-5) παρατηρούμε στη ρήση του Κυρίου, πως οι μαθητές δε γνωρίζουν που πηγαίνει και ποια είναι η οδός που οδηγεί σε αυτό το δρόμο. Ο Θωμάς τότε θέτει ευθέως το ερώτημα «Κύριε, οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπάγεις· καὶ πῶς δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι;».

Όταν ο Ιησούς αναστήθηκε από τον τάφο, παρουσιάστηκε στους μαθητές Του που ήταν συγκεντρωμένοι στο υπερώο, με κλειστές τις πόρτες, για το φόβο των Ιουδαίων. Ο Θωμάς δεν ήταν τότε μαζί τους και, όταν οι υπόλοιποι μαθητές του διηγήθηκαν ότι είδαν τον αναστάντα Κύριο, δε θέλησε να τους πιστέψει. Αλλά ο Κύριος εμφανίστηκε ξανά, οκτώ μέρες αργότερα, ενώπιον των μαθητών, και προέτρεψε το Θωμά να ψηλαφήσει τις πληγές από τα καρφιά και την πλευρά που είχε τρωθεί από τη λόγχη. Εκθαμβωμένος ο Θωμάς, προσκύνησε και ανεβόησε: «Ο Κύριός μου και ο Θεός μου». Η απάντηση του Κυρίου ήταν τέτοια, που θα διδάσκει όλους όσους θέλουν να δυσπιστούν στην αλήθεια του Ευαγγελίου. Είπε, λοιπόν, ο Κύριος: «ότι εώρακάς με, πεπίστευκας, μακάριοι οι μη ιδόντες και πιστεύσαντες» (Ιωάν. 20,26). Δηλαδή, λέει ο Κύριος στο Θωμά, πίστεψες επειδή με είδες. Μακαριότεροι και περισσότερο καλότυχοι είναι εκείνοι, που αν και δεν με είδαν, πίστεψαν.
Επανόρθωσε έτσι ο Κύριος την ολιγοπιστία του Θωμά και μας δίδαξε ότι και εμείς καλούμαστε να θέσουμε τον δάκτυλο – όχι σωματικά, αλλά πνευματικά – στην πλευρά Του, για να ποτιστούμε από την αναβλύζουσα Χάρη (Ιω. 20, 19-29). Γι΄ αυτό το λόγο, η Εκκλησία όχι μόνο δεν καταδικάζει τον Θωμά, αλλά τιμά την “μακαρία αυτού απιστία” την πρώτη Κυριακή μετά την Κυριακή του Πάσχα.

Ο Θωμάς βρισκόταν μαζί με τους άλλους Αποστόλους την ημέρα της Πεντηκοστής. Κατά την ιστορία, την οποία βεβαιώνει η παράδοση, κατά την Κοίμηση της Παναγίας μας με θεία οικονομία, ο Θωμάς και πάλι δεν παραβρισκόταν στη σύναξη των άλλων Αποστόλων. Έφτασε όμως και αυτός μετά τρεις μέρες και παρεκάλεσε του άλλους Αποστόλους να τον συνοδεύσουν ως τον τάφο, για να προσκυνήσει το άγιο σώμα της Θεοτόκου. Έτσι κι έγινε, αλλά όταν άνοιξαν τον τάφο, μεγάλη κατάπληξη και θαυμασμός τους κυρίευσε όλους. Το σώμα έλειπε και στο μνήμα κείτονταν μόνο το σεντόνι που είχαν τυλίξει το σώμα της Παναγίας. Η Παναγία αναστήθηκε και σωματικά αναλήφθηκε από την γη στους ουρανούς χαρίζοντας θαυμαστή δύναμη στους Αποστόλους για το δύσκολο και τεράστιο έργο που είχαν ήδη ξεκινήσει.